

Indtryk fra andre verdener

Bo Torp Pedersen rapporterer fra den 29. internationale filmfestival i Fribourg, Schweiz, 21.-28. marts 2015

"Jeg er bare så glad, at jeg vil synge for jer". Diep Hoang Nguyen rejste sig fra bordet, hvor gæsterne indtog en meget schweizisk frokost – enten fondu eller rösti – og begyndte at synge. Jeg tænkte: Véd den vietnamesiske filminstruktør, at hun er udset til at modtage en pris? Det skulle helst ikke være lækket før aftenens afslutningshøjtidelighed ved Filmfestivalen i Fribourg. Eller var hun simpelt hen glad for oplevelsen? Her var vi, jurymedlemmer, filmfolk og andre festivalgæster, på udflugt i de schweiziske bjerge. Vi havde besøgt den gamle by i Gruyères, og lige nu befandt vi os på en sneklædt bjergtinde, hvor der ikke vare andet end en restaurant, en skistation – og en fantastisk udsigt! Nogle af gæsterne blev som drenge igen; de havde aldrig før haft sne i hænderne. Vi var kørt med bus, så langt vi kunne, videre med en moderne sejlbane og det sidste stykke til toppen med en lift.

Om aftenen samledes alle i biografen Rex til taler og prisuddelinger. Diep Hoang Nguyen måtte tre gange på podiet for at modtage en hædersbevisning, bl.a. prisen fra os i den økumenisk-kirkelige jury. At instruktøren også blev hædret af andre juryer tog vi som udtryk for, at vi havde ramt 'inden for skiven'. Vor forkvinde, Michèle Debidour, motiverede og overrakte vor pris – en plakette og en check på 5.000 CHF – til Diep Hoang Nguyen for hendes debut-spillefilm som instruktør: "Dap cánh giua không trung" (engelsk: Flapping in the Middle of Nowhere / dansk cirka: Som baskende vinger i luften).

Vi var fire i juryen, to katolikker og to protestanter – fra venstre: Peter Meier-Apollini, Twan, Schweiz, Michèle Debidour fra Dieulefit, Frankrig, Bo Torp Pedersen, København og Rosemarie Fährndrich, Lucerne, Schweiz – Vor opgave var at se alle 12 film i festivalens konkurrenceprogram, og vi drøftede filmene grundigt undervejs i festivalens løb. Filmene kom især fra lande i Latinamerika og Asien; de gav – på mere eller mindre vellykket måde – et tankevækkende billede af de mange sociale problemer i de pågældende lande. Meget passende var det kontante bilag til vor pris doneret af to hjælpeorganisationer i Schweiz.

Filmene bar også præg af, at mange af dem var instruktørens debutfilm, og nogle af dem var temmelig trættende stiløvelser, hvor en instruktør søgte sin stil og sit projekt. Det var film præget af noget, man kan kalde 'æstetisme'. Det er en stor hjælp for jurymedlemmer som os, at de økumeniske juryer arbejder ud fra nogle kriterier, som er aftalt mellem den katolske film- og medieorganisation SIGNIS og den protestantisk dominerede INTERFILM. Stilistiske eksperimenter og fornyelser er ikke nok i sig selv; vi skal gå efter en helhed med gode medmenneskelige historier i et rigt fortællesprog.

Desuden har vi den regel, at vi ikke kan give prisen til en film, som allerede har fået en pris af en økumenisk jury. Det betød, at vi i Fribourg – rent prismæssigt – måtte se bort fra georgieren George Ovasjvilij og hans meget smukke, bevægende film "Simindis kundzuli" (eng.: Corn Island), som den økumeniske jury ved filmfestivalen 2014 i Karlovy Vary, Tjekkiet, gav sin pris.

Billede fra den vietnamesiske vinderfilm "Đáp cánh giữa không trung"

Men måske ville vi alligevel have givet prisen til Diep Hoang Nguyens "Đáp cánh giữa không trung". Ved vejs ende var det klart den film, vi mest helhjertet gik ind for. Det er en meget stærk historie om unge menneskers kamp for tilværelsen, og man får et indtryk af den slum, som findes i nogle vietnamesiske storbyer. Det er svært at glemme billederne af tog, der pludselig kommer kørende mellem de skrøbelige huse eller hytter – jo, så tæt bor disse udsatte mennesker på skinnerne. Filmens fortællesprog rummer dog også lyrisk og næsten uvirkelig skønhed. Rigdommen på visuelle udtryk er med til at formidle den kvindelige hovedpersons længsler, drømme og hendes vilje til at leve og overleve.

Den sydkoreanske film "Dohee-ya" (eng.: A Girl at my Door; instr.: July Jung) var også meget sympatisk. Den fortæller om en ung politikvinde, der kommer til en afsides lille by, som er fuldstændig i en korrump og voldelig mands magt. Hun prøver at tage sig af en stor pige, som er denne mands steddatter. Men filmens fortællesprog var noget jævnt og fattigt, og handlingen havde nogle usandsynligheder, der ikke kan undskyldes med 'poetisk frihed'.

Umiddelbart har man naturligvis den største sympati for en instruktør som iraneren Jafar Panahi, der ikke kan få sine film udsendt på normal vis. Hans film "Taxi" bygger på en god og ganske sjov idé, nemlig den at følge en taxichauffør og hans tilfældige passagerer. Til trods for nogle ganske pudsige indslag var det var ikke nok til at bære en hel spillefilm.

Øverst: Den sydkoreanske film "Dohee-ya" – Nedenfor: "Dólares de arena"

Den dominicanske film "Dólares de arena" (eng./dansk: Sand Dollars; instr. Laura Amelia Guzmán og Israel Cárdenas) levede højt på den kvindelige hovedrolle. Geraldine Chaplin spiller en ældre europæisk kvinde i et erotisk forhold til en ganske ung indfødt kvinde. Med stærke mindelser om sin legendariske far formår Chaplin at udtrykke den aldrende kvindes smerte i det udsigtsløse forhold, men filmen får aldrig rigtig problematiseret den 'kolonialistiske' dimension af situationen.

Det vakte nogen overraskelse i salen, at festivalens officielle internationale jury gav sin hovedpris til den mexicanske film "González" (instr. Christian Diaz Pardo). Det er en film, som rummer mange interessante elementer i beskrivelsen af religiøs sekt, der lever gennem TV-programmer og manipulerende stormøder. Filmens hovedperson er en arbejdsløs mand, som kontakter sekten simpelt hen for at få et job, og filmen rummer en næsten-genial scene, hvor manden gennem imitation afslører fup-prædikantens 'teknik'. Men filmen 'knækker' desværre for instruktøren, der til sidst mister jordforbindelsen – vist nok af ulykkelig beundring for Martin Scorseses film – og filmen slutter utroværdigt og voldeligt.

Billede fra "González" – nedenfor: "Theeb"

At være på en filmfestival som Fribourg er en rigtig god oplevelse, men kan også medføre en vis tristesse, fordi mange af de gode film, vi så, næppe har en chance for at blive tilgængelige i biografer eller TV i vore hjemlande. Gad vist, hvordan det vil gå Naji Abu Nowars jordanske film "Theeb"? Den er sikret distribution i Tyskland og burde kunne gå næsten hvor som helst. Det er en ligefrem spændingsfortælling, som rummer en stemning à la en westernfilm, selv om handlingens ramme er en osmanisk provins i 1916. Vi følger nogle dramatiske hændelser gennem beduin-drengen Theeb's øjne. Hvis der var retfærdighed til, ville "Theeb" blive vist overalt.

Links

* Beskrivelse af den økumeniske jury

<http://www.kirchen.ch/filmjury/index.php?&na=2,2,0,0,d,125664>

* Juryformand Michèle Debidours bog om filmens åndelige dimension

<http://www.amazon.fr/cin%C3%A9ma-invitation-%C3%A0-spiritualit%C3%A9/dp/270823921X/>

* Telegram om juryens arbejde og pris

<http://www.kath.ch/newsd/vietnamesischer-beitrag-ueberzeugt-oekumenische-filmjury-in-fribourg/>

Juryfoto © 2015 Monica Lienin